

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.IV.20.326/2024/6.

A tanács tagjai:

Dr. Stark Marianna a tanács elnöke

Dr. Pataki Árpád előadó bíró

Böszörményiné dr. Kovács Katalin bíró

Dr. Gáspár Mónika bíró

Véghné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperes:

név (cím, tartózkodási hely: cím1)

A felperes képviselője:

Dr. Mester Csaba Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: Dr. Mester Csaba ügyvéd)

Az alperes:

név1 (cím3)

Az alperes képviselője:

Dr. Kovátsits László Ügyvédi Iroda (cím4; ügyintéző: Dr. Kovátsits László ügyvéd)

A per tárgya:

Személyiségi jog megsértése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Az alperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Pf.II.20.117/2023/5/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Székesfehérvári Törvényszék 32.P.20.107/2022/30.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet – felülvizsgálattal támadott részében – hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a felperes keresetét teljes egészében elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 742.450 (hétsszáznegyvenkétezer-négyszázötven) forint perköltséget.

A bíróság kötelezi a felperest, hogy az esedékesség napjáig fizessen meg az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 238.000 (kétszázharmincnolcezer) forint meg nem fizetett első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes az ügyvezetője a név2nak. A felperes 'Dr. név néven tagja volt a név3nek, hipnoterápiás tanfolyamokat szervezett, amely tevékenységgel 2020-ban felhagyott. A név2-t 2020. szeptember 16-án alapították. Ez a Kft. lett a nyertese a megnevezés elnevezésű, 2020. szeptember 24-én kiírt uniós nyílt közbeszerzési eljárásnak, amely a Kft. és a név4 között 2020. november 4-én megkötött vállalkozási szerződéssel zárult, és amely 2020. november 15. és 2024. március 31. közötti időszakra település belterületének úthálózata nagy gépjárművel végzendő síkosságmentesítésére és hóeltakarítási munkáinak elvégzésére jött létre. A név2 2020. évi üzleti évet záró beszámolója 2021. szeptember 20-án került közzétételre. A felperesnek ebben a Kft.-ben fennálló vagyoni részesedését 2021. április 7-én végrehajtási eljárás keretében lefoglalták.

[2] Az alperes által üzemeltetett portál internetes portálon 2020. november 18-án cikk jelent meg „cikkcím2 település cikkcím2” címmel (I. cikk). Ez az írás beszámol arról, hogy település Megyei Jogú Város városüzemeltetési ügyekért felelős alpolgármestere tájékoztatta a város lakóit, hogy a név4 eszközparkja új munkagépekkel gazdagodott, és jól sikerült a téli időszakra való felkészülés. Ugyanitt a név4 vezérigazgatójának az a nyilatkozata szerepel, hogy közbeszerzés keretében az utak síkosságmentesítése céljából olyan céggel szerződtek, amelynek megfelelő géppark áll rendelkezésre, és teljes felelősséget vállal az elvégzett munkáért. Ezt követően a cikk megkérdőjelezte a munkagépek műszaki állapotát, az előírásoknak való megfelelésségét. Kiemelte, hogy a közbeszerzés nyertesét 2020. szeptember 16-án alapították, a síkosságmentesítési pályázat nyolc nappal később jelent meg, a négy évre szóló szerződést pedig a felek már 2020. november 4-én alá is írták. Külön foglalkozott a felperes személyével, azzal, hogy eddigi vállalkozásainak „kalandos története van”. Közölték azt is, hogy a portál weboldal szerint mesterhipnotizőr, hipnoterapeuta megjelöléssel szerepel, és az adott weboldalon szereplő telefonszám azonos a név4 Zrt-vel szerződésben lévő cég telefonszámával. A cikk közli, hogy a felperes a dr megnevezést jogosulatlanul használta, amely miatt vele szemben szabálysértési eljárás keretében pénzbüntetést szabtak ki.

[3] Az I. cikk idézte név5 egyetemi docens véleményét a tevékenységről: „Nincs hipnózis, csak hipnoterápia!!!! Hipnoterápiát pedig kizárólag az Egészségügyi törvény 103. §-a alapján orvos vagy pszichológus alapidiplomára épített 2 db szakvizsgával rendelkező pszichoterapeuta végezhet önállóan. Tehát minden kétséget kizáróan jogsértő minden ettől való eltérés. Tekintettel arra, hogy a Btk. is módosult, és a pszichoterápia jogtalan végzése is bekerült a kuruzslás ténykörébe, ezért bizonyos, hogy aki hipnózist végez orvos vagy pszichológus alapidiplomára épített két szakvizsga nélkül, az a Btk.-ba ütköző módon jár el”. A cikkben hivatkoztak egy céginformációs oldalra, mely szerint a felperes nevéhez összesen

14 vállalkozás köthető, amelyek közül többet felszámolással, illetve kényszertöréssel szüntettek meg úgy, hogy akkor már külföldi személyek voltak a tulajdonosai. A cikk azt a következtetést is tartalmazza, hogy valakinek érdeke lehetett, hogy a felperest a közbeszerzési pályázat kiírásával és a vállalkozási szerződés megkötésével „kihagyhatatlan helyzetbe” hozzák.

[4] A portál portálon 2021. november 3-án újabb cikk jelent meg cikkcím1 címmel (II. cikk). Ezen cikk szerint a név2 első éves üzleti beszámolója a törvényes határidőt követően érkezett be a hatósághoz, amelynek magyarázata lehet az, hogy „2021. április 7-én a végrehajtó a cég tagjával szemben vagyoni részesedés lefoglalását indította el”. A cikkben az szerepel, hogy a Kft. működése „nem teljesen gördülékeny”, és kétségbe vonta, hogy ilyen körülmények mellett is mindenben megfelelnek a közbeszerzési törvényben leírtaknak. A cikk tartalmazta azt is, hogy miután az előző tél nem tette próbára a síkosságmentesítést végző szakembereket, az erre a célra kifizetett 50 millió forint töredékéből megoldható volt a feladat. A cikk azzal zárul, hogy „Kíváncsian várjuk azonban az előttünk álló hideg évszakot, hogy egy keményebb időjárással miként küzd meg az a cég, amely ilyen nehézségek közepette éli mindennapjait”.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

[5] A felperes keresetében kérte annak megállapítását, hogy az I. cikkben az alperes annak valótlan állításával, hogy a felperes kuruzsló, megsértette a jóhírnév és emberi méltóság védelméhez fűződő személyiségi jogát, továbbá olyan hamis látszat keltésével, hogy a felperest más személyek előre megbeszélte módon kedvezőbb helyzetbe próbálták hozni; a megnevezés elnevezésű pályázatot nem a jogszabályoknak megfelelően bírálták el; a pályázatot annak érdekében írták ki, hogy annak nyertese a felperes legyen; és a név2-t is ennek érdekében alapították, megsértették a jóhírnév védelméhez fűződő személyiségi jogát. A felperes annak megállapítását is kérte, hogy a II. cikkben azon hamis látszat keltésével, hogy ok-okozati összefüggés van azon tények között, hogy a felperesnek a név2-ben lévő vagyoni részesedése 2021. április 7-én lefoglalásra került, valamint a között, hogy a társaság üzleti évet záró beszámolója 2021. szeptember 20 napjával került feltöltésre; a név2 működése, valamint a 2020. november 4-én a név4-vel kötött vállalkozási szerződés nem felel meg a jogszabályoknak; a név2 nem lesz képes a név4 2020. november 4-én kötött szerződésében foglalt kötelezettségének eleget tenni; a név2 már a 2020 és 2021 év közötti téli hónapokban sem lett volna képes szerződéses kötelezettségeit maradéktalanul ellátni, más időjárási körülmények esetében; a felperes az üzleti életben a jogszabályok megkerülésével jár el és ez alól a név2 ügyvezetése sem kivétel, megsértette a jóhírnév védelméhez fűződő jogát.

[6] A felperes további jogkövetkezményként kérte az alperes eltiltását a további jogsértéstől, kérte az alperes elégtétel adására kötelezését oly módon, hogy az alperes tegyen közzé nyilatkozatot az általa üzemeltetett portál oldalon legalább 6 hónapra, amelyben elnézést kér a kuruzslás állításáért, elismeri, hogy valótlan állítást tett, valamint elnézést kér a való tények hamis színben való feltüntetése miatt. A felperes kérte továbbá a cikk eltávolítását, és ezáltal a jogsértő állapot megszüntetését, valamint az alperes 2.000.000 forint sérelemdíj megfizetésére kötelezését.

[7] Keresetének indokolásaként előadta, hogy az alperes azzal, hogy az I. cikk címében őt kuruzslónak nevezte, majd közzétette a cikk szövegében név5 pszichiáter nyilatkozatát, olyan hamis látszatot keltett, hogy ő a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 187. §-ába ütköző bűncselekményt végez, amikor hipnoterapiás tevékenységet gyakorol. Álláspontja szerint mindkét cikk annak hamis látszatát kelti, hogy ő nem megbízható üzleti partner, és a jogszabályok megkerülésével tevékenykedik. Előadta: A kuruzslás köznyelvi jelentése megegyezik a Btk.-ban leírt meghatározással. Álláspontja

szerint valakit minden ténybeli alap nélkül kuruzslónak nevezni egyértelműen tényállítás, és nem véleménynyilvánítás, az ártatlanság vélelmére tekintettel ezt jogsértés nélkül csak jogerős büntető ítéletet követően lehetne megtenni. Rögzítette: Egyetlen hatóság, vagy bíróság sem állapította meg azt, hogy valaha is tiltott egészségügyi tevékenységet végzett volna. Kiemelte: Az alperes a címben szereplő kifejezést név⁵ egyetemi docens cikkben idézett véleményéből emelte át, a nevezett személy cikke pedig a kuruzslással kifejezetten büntetőjogi, és nem köznyelvi értelemben foglalkozott. A felperes hivatkozott arra is, hogy nem közszereplő, de a valótlan tényállítás, vagy a való tények hamis színben való feltüntetése körében közszereplőként sem terhelné fokozott tűrési kötelezettség. A „kuruzsló” kifejezés nem a cikkek által érintett szerződéssel kapcsolatban került megjelölésre, így az alperes alappal nem hivatkozhat a közügyek szabad vitatására.

[8] A felperes hangsúlyozta azt, hogy a perbeli cikkek nem oknyomozó riportok, nem járják körül az adott témát, őt magát sem kérdezték meg, bárki számára elérhető adatok felhasználásával tüntettek fel valós tényeket hamis színben. Az alperes részéről bulvárlapok állításait vették át, és egy jogi képesítéssel nem rendelkező pszichológus jogi véleményét idézték. A rendőrségnek elküldött e-mail, és a portál² cikke nem bizonyíték, és azok nem is a cikk általa nem sérelmezett részével kapcsolatosak.

[9] A sérelemdíj iránti igény kapcsán előadta, hogy a név⁴ vezérigazgatója magyarázatot kért tőle, számon kérte a rendőrségi ügyeit, egy alkalmazottja pedig elismerte, hogy a hírek alapján olyan személynek gondolta, akinek bűnözői múltja van. A cége a cikkel összefüggésben nem tud alkalmazottat felvenni, házastársa háta mögött az üzletekben összesúgtak, és megjegyzéseket kapott. Kérte értékelni a jogsértés ismétlődő jellegét, az alperes jelentős felróhatóságát és azt, hogy a közmegítélés rombolásának célzatával került sor a jogsértésre, olyan hamis látszatot keltve, hogy ő bűncselekményt követett el. Értékelni kérte azt is, hogy ő az üzleti életben ismert személy, és ezen tevékenysége körében is kérdőre vonták.

[10] Az alperes elsődlegesen az eljárás megszüntetését, érdemben a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a „kuruzslás” kivételével a további kitételek nem közvetlenül a felperesről, hanem a név²-ről szólnak, ezért hiányzik a felperes keresetiségi joga (személyes érintettsége). A perbeli cikkek oknyomozó riportnak minősülnek, amelyeknek nem kötelező eleme az érintett személy megszólaltatása. A cikkek közügyről, közbeszerzésről, közpénz felhasználásáról szólnak, ezért a véleménynyilvánítás magasabb szintjét élvezik. A felperest közszereplőként fokozott tűrési kötelezettség terheli. A cikkeket a maguk egészében kell vizsgálni, a kuruzslás tekintetében a sérelmezett közlés csak formálisan tényállítás, valójában élesen megfogalmazott kritika, következtetés, bírálat, amit a felperes túrni köteles.

[11] Az alperes hivatkozott arra, hogy a köznyelvben a kuruzsló olyan személy, aki engedély, vagy iskolai végzettség nélkül nyújt orvosi szolgáltatást. Hivatkozott arra, hogy az olyan köznyelvi kifejezések használata, mint a „lop”, „csal”, „hazudik”, „mutyizik”, vagy „korrupt”, a bírói gyakorlat szerint nem azonosítandók a büntető törvénykönyvi tényállás megvalósításának állításával, ezért a felperesnek azt el kell viselnie. Az I. cikkben használt „kuruzsló” kitétel lényege az, hogy a felperesnek nincs olyan végzettsége, amely mellett orvosi jellegű tevékenységet végezhetne. Ezt a közlést megalapozta a portál¹ és a portál² weboldalon közzétett anyag, és a sajtószerző megkeresésére a Komárom Megyei Rendőr-főkapitányság által a felperes ellen folyt szabálysértési eljárás tényét megerősítő válasz. Az I. cikk ezeket a forrásokat tartalmazta.

[12] Az alperes utalt arra, hogy a közügyekben való megszólalás, illetve a közügyek szabad vitatása kapcsán az Alkotmánybíróság több határozatban emelte ki a szabad véleménynyilvánításhoz való jog kiemelt fontosságát. Az adott esetben még a valótlan tényállítások is a szólásszabadság hatálya alá tartoznak, azokra is vonatkoznak a közügyek

vitatása fokozott védelme melletti érvek. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 2:44. § csak az emberi méltóságot veszi ki a korlátozható személyiségi jogok köréből, a jóhírnév védelme, mint személyiségi jog a szükséges és arányos mértékben korlátozható. Az alperes szerint a felperes által kifogásolt kitételek nem lépik túl a szabad véleménynyilvánítás kereteit, függetlenül attól, hogy azokat a felperes szubjektív módon sértőnek érzi.

[13] A megállapításon túli további jogkövetkezmények alkalmazása körében az alperes előadta, hogy a jogsértés nem ismétlődő, ezért a további jogsértéstől való eltiltásnak nincs helye. A kifogásolt közlések nem alkalmasak arra, még a jogsértés esetleges megállapítása esetén sem, hogy a felperesnek nem vagyoni hátrányt okozzon, mégis akkor ún. „bagatell” sérelemről van szó. A felperes nem bizonyította azt, hogy a jogsértés a személyére negatív hatást gyakorolt, márpedig a sérelemdíj alkalmazásának feltétele a nem vagyoni sérelem bekövetkezése.

Az első- és másodfokú ítélet

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetének részben helyt adott. Megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes jóhírnév védelméhez való jogát az I. cikkben azon tényállítással, hogy a felperes kuruzsló. Kötelezte az alperest, hogy a portál felületről távolítsa el a cikk címét, valamint a „tekintettel arra, hogy a Btk. módosult, és a pszichoterápia jogtalanul végzése is bekerült a kuruzslás ténykörébe, ezért bizonyos, hogy aki hipnózist végez, orvos, vagy pszichológus alapidiplomára épített két szakvizsga nélkül, az a Btk.-ba ütköző módon jár el”.

[15] Elégtétel adásaként kötelezte az alperest, hogy az általa üzemeltetett hírszolgáltató oldalon, annak kezdő oldalán öt napon belül önálló hírként, 72 órán keresztül „elégtétel adás a cikkcím2 település cikkcím2 című cikk miatt” címről elérhetően, továbbá mindaddig, amíg a cikk elérhető, de legalább 30 napig a 2020. november 18-án közzétett „cikkcím2 település cikkcím2” című cikk címe alatt, annak szövege előtt a cikkel azonos betűszedéssel a következő közleményt tegye közzé: „Elégtételadás: a 2020. november 18-án „cikkcím2 település cikkcím2 című cikkben valótlannul állítottuk, hogy név kuruzsló. A valótlannul tényállítás miatt a szerkesztőség név elnézését kéri”.

[16] A sérelemdíj iránti igény kapcsán kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 500.000 forintot, és ennek a 2020. november 19-től a kifizetésig járó késedelmi kamatát. Ezt meghaladóan a felperes keresetét elutasította, és rendelkezett a perköltség, illetve a meg nem fizetett illeték viseléséről.

[17] Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában az alperes alaki védekezését alaptalannak, a felperes keresetét pedig kisebb részben – az I. cikk kuruzslással összefüggő részében – alaposnak, egyebekben a jogalap körében alaptalannak találta. A „kuruzsló” kifejezést együtt vizsgálta a nyilatkozat egyéb részeivel, és a tényállítás, valamint a véleménynyilvánítás elhatárolása körében elvégzett ún. „bizonyíthatósági teszt” alapján arra a következtetésre jutott, hogy az tényállításnak minősül. Kiemelte: A „kuruzslás” szó hétköznapi jelentése nem feltétlenül azonos a Btk. 187. §-a szerinti tényállással. A tevékenységre vonatkozó „kuruzsló” ige utalhat babonás gyógyító eljárások alkalmazására, valamint szakképzettség nélküli gyógyításra is. A kuruzslás, mint főnév a szakképzettség nélküli orvoslásra használt pejoratív kifejezés, de önmagában nem feltétlenül sért személyiségi jogot. Az elsőfokú bíróság értékelése szerint azonban a felperes által korábban végzett hipnotizőri, hipnoterapeutai tevékenységhez hozzákapcsolta név5 egyetemi docens véleményét, amelyre figyelemmel az átlagolvasóban az a benyomás keletkezhetett, hogy a felperes magát a kuruzslás bűncselekményét követte el.

[18] Az elsőfokú bíróság foglalkozott azzal, hogy a kuruzslás tényállása a Btk.-ban (187. § (1) bekezdés) 2020. február 15. napjával módosult, ezt megelőzően a hipnoterápiás tevékenység végzése nem minősült bűncselekménynek. Ebből az következik, hogy az orvosi vagy pszichológusi alapdiploma, és az arra épített két szakvizsga hiányában végzett pszichoterápiás tevékenység csak a Btk. módosítása után volt bűncselekménynek tekinthető. A jelen esetben a felperes azt nem vitatta, hogy korábban hipnotizőri tevékenységet végzett, de előadta, hogy azzal – az alperes által kétségbe nem vont állítása szerint – 2020 évben már felhagyott.

[19] Az elsőfokú bíróság a szövegösszefüggés vizsgálata alapján azt állapította meg, hogy az I. cikk a felperesről azt fogalmazta meg, hogy Btk.-ba ütköző tevékenységet folytat, ez pedig nem felel meg a valóságnak. Ehhez képest nincs jelentősége, hogy a felperessel szemben a „dr” cím jogosulatlan használata miatt, szabálysértési eljárás keretében korábban pénzbírságot szabtak ki, tekintettel arra, hogy az azzal kapcsolatos eljárás nem hipnoterápiás tevékenység jogosulatlan végzése miatt indult. Összességében az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I. cikknek a kuruzslással összefüggő kitétele kapcsán a jóhírnév megsértése megállapítható, ugyanakkor ebben a körben az emberi méltóság megsértésének megállapítására irányuló keresetet alaptalannak találta. Álláspontja szerint annak megállapítása ugyanazon jogsértés kétszeres értékelését jelentené. Az elsőfokú bíróság nem találta indokoltnak a további jogsértéstől való eltiltás alkalmazását, mert a kuruzslással összefüggésben nem volt peradat a jogsértés jövőbeni ismétlődésének veszélyére. Az alperest az általa üzemeltetett hírportálon a jogsértést tartalmazó I. cikk megjelenésével azonos helyen és formában kötelezte elégtétel adására. Az elsőfokú bíróság a jogsértés megállapítására irányuló további kereseti kérelmeket nem találta alaposnak.

[20] Az elsőfokú bíróság a megállapított jogsértés miatt sérelemdíj alkalmazását is szükségesnek találta, annak összegét az eset összes körülményének mérlegelésével 500.000 forintban állapította meg. A mérlegelés körében értékelte, hogy a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (a továbbiakban: Smtv.) 10. §-a alapján a sajtó hiteles és pontos tájékoztatásra volt köteles. Ehhez képest úgy utalt bűncselekmény elkövetésére, hogy a felperes kérdéses tevékenysége a Btk. módosítását megelőzően nem minősülhetett bűncselekménynek, azzal pedig nem foglalkozott, hogy a jogszabály módosítása után végzett-e a felperes ilyen tevékenységet. Értékelte azt is, hogy a felperes az év jelentős részében életvitelszerűen településben tartózkodik, a cikk pedig ezen város lakosságához szóló hírportálon jelent meg, viszonylag széles nyilvánossághoz eljuthatott. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság nem találta igazoltnak, hogy a felperes a cikk miatt talált nehezen alkalmazottat, illetve, hogy a név4 vezérigazgatója a perbeli cikk hatására kért tőle magyarázatot, tekintettel arra, hogy a beszélgetés a „dr”-i cím jogosulatlan használata miatti szabálysértési ügyhöz kapcsolódott.

[21] Az elsőfokú bíróság a felperest ért nem vagyoni hátrányok közül a köztudomású hátrányokat fogadta el, vagyis azt, hogy a felperest bűncselekményt elkövető személyként állították be, ezért az olvasók szemében a felperes megítélése hátrányosan megváltozhatott. Ilyen körülményként értékelte, hogy ő és élettársa különböző megjegyzéseket, kérdéseket kaphatott a cikkekkkel kapcsolatban, ezért magyarázkodásra kényszerültek.

[22] Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit a per főtárgya tekintetében azzal hagyta helyben, hogy a jogsértést megállapító, és az elégtétel adására vonatkozó rendelkezések szövegezését pontosította. Az elsőfokú ítélet jogsértést megállapító rendelkezését úgy határozta meg, hogy az alperes a felperes jóhírnévhez való jogát azzal sértette meg, hogy a cikk címével, és az abban idézett véleménnyel a valóságot hamis színben feltüntetve azt a látszatot keltette, hogy a felperes megvalósította a kuruzslás bűncselekményét. A másodfokú bíróság az elsőfokú

ítéletnek az elégtétel adásra kötelező rendelkezésében szereplő közlemény szövegét a következők szerint határozta meg: „Elégtétel adás: A 2020. november 18-án megjelent, „cikkcím2 település cikkcím2” című cikkünk – időközben eltávolított – címében, és a cikk egy részletében a valóság hamis színben feltüntetésével annak látszatát keltettük, hogy név megvalósította a kuruzslás bűncselekményét. Ezért név elnézését kérjük.” A másodfokú bíróság rendelkezett a meg nem fizetett illeték, és a perköltség viseléséről is.

[23] A másodfokú bíróság ítéletének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a teljeskörű és helyes tényállásból okszerű következtetéssel állapította meg a felperes jóhírnevének megsértését, és a személyiségi jogsértés egyéb szankcióit – a sérelemdíj mértékére is kiterjedően – helyesen alkalmazta. Megállapította, hogy anyagi pervezetésre a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 237. §-a szerint alapot adó helyzet az elsőfokú eljárásban nem állt fenn, az elsőfokú ítélet rendelkező részének pontosítását csak a rendelkező rész és az indokolás összhangjának megteremtése, és az alkalmazott szankciók hatásának biztosítása indokolta.

[24] A másodfokú bíróság kiemelte: Nem az a vitatott jogkérdés megítélésének sarokpontja, hogy a felperes a végzettsége alapján a jogszabályváltozás előtt jogszerűen végezhetett-e hipnoterápiát, és ennek kapcsán nevezhető-e kuruzslónak, hanem érdemben azt kellett vizsgálni, hogy a vitatott kitétel kapcsán tényállítás történt vagy véleménynyilvánítás, és ez utóbbi esetben a közlés sértő tartalmat hordoz-e vagy sem. A másodfokú bíróság megállapítása szerint helyesen rögzítette az elsőfokú bíróság, hogy közérdeklődésre számot tartó ügyről van szó, hogy a felperes mintegy uniós nyílt közbeszerzési eljárásban nyertes cég ügyvezetője, és egyetlen tagja közéleti szereplőnek minősül, és ebből fakadóan őt tūrésí kötelezettség terheli, továbbá helyesen ismerte fel azt is, hogy az ún. „bizonyíthatósági teszt” alapján a sérelmezett kitétel nem tekinthető csupán a helyi közügyben a felperes személyével (tevékenységével) szemben megfogalmazott jogszerű véleménynek, értékítéletnek.

[25] Az ítélet indokolása szerint önmagában nem valósított volna személyiségi jogsértést, ha a felperes az általa korábban folytatott tevékenysége kapcsán a cikk címében „kuruzslónak” minősíti, de a cikk ehhez képest folytatásában többlettartalmat hordozott, mert arról szólt, hogy a felperes mesterhipnotizőrként, hipnoterapeutaként tevékenykedik, és e tevékenysége gyakorlásához a „dr” megnevezést jogosulatlanul használta, amiért pénzbüntetést is kiszabtak vele szemben, holott a pszichoterápia szakirányú képesítés hiányában történő gyakorlása megvalósítja a kuruzslás vétségének büntető törvénykönyvi tényállását. Ehhez képest a „kuruzsló” minősítést a cikk későbbi részeiben, különös tekintettel a docensi véleményre, együtt kell értelmezni. A másodfokú bíróság szerint helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes a felperes által folytatott tevékenységet bűncselekményt megvalósító magatartásként állította be. Az elsőfokú bíróság helyesen értékelte a cikk „üzenetét”, eljárása megfelelt a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjában foglaltaknak, a jogértelmezés nem volt ellentétes az Alaptörvény 28. cikkében foglaltakkal.

[26] A másodfokú bíróság rámutatott arra, hogy az alperes nem vitatta a felperes azon előadását, hogy még a Btk. módosítását megelőzően felhagyott a kérdéses tevékenységgel. A másodfokú bíróság szerint a cikk nem közvetlenül való tény állításával, hanem indirekt módon, való tények csoportosításával hamis színben tüntette fel a valóságot, mert annak hamis látszatát keltette, hogy a felperes bűncselekményt követett el, és ezt nem rontotta le a cikk címében használt kérdőjel sem. A másodfokú bíróság szerint a fellebbezésben hivatkozottól ugyan eltérő okból, de helytálló az alperes azon érvelése, hogy a „dr”-i cím jogosulatlan használatára utaló részletnek is van jelentősége. A cikk címében szereplő „kuruzsló” minősítést ugyanis – egy honlap adatain túl – a képesítés hiányára utalás kötötte össze a Btk. szerinti törvényi tényállással. A másodfokú bíróság szerint a „dr”-i cím jogosulatlan használatára utalás éppen erősítette a közlés jogsértő jellegét.

[27] A másodfokú bíróság utalt arra, hogy a sajtó általi tájékoztatás magas védeltségi szintje csak az Smtv. 10. §-ában foglaltaknak megfelelő hiteles, pontos és gyors tájékoztatás esetén áll fenn, a bizonyíthatóan hamis tények önmagukban nem állnak alkotmányos védelem alatt. A másodfokú bíróság szerint ezen rendelkezés alapján az alperest terhelő hiteles tájékoztatási kötelezettség az állítás súlyára, valamint a jogszabály aktuális módosulására figyelemmel, éppen, hogy előzetes tájékozódást tett volna szükségessé, mely esetben a cikkrészlet vagy nem jelenik meg, vagy az alperes a jogsértő kitétel valóságát a perben is bizonyítani tudta volna. A másodfokú bíróság szerint az alperest az a kötelezettség terhelte volna, hogy a cikk megjelenése előtt meggyőződjön a közlés alapjául szolgáló tevékenység folytatásáról.

[28] A jogsértés megállapításán túli jogkövetkezmények körében a másodfokú bíróság indokoltnak találta az elégtétel adásának elrendelését, a további jogsértéstől való eltiltást, az elégtétel adás szövegét, a rendelkező rész megváltoztatására figyelemmel pontosította.

[29] A sérelemdíj mértékének meghatározása körében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a mérlegelés szempontjait, a Ptk. 2:52. § (3) bekezdésére figyelemmel az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta. Bár az elsőfokú bíróság valóban nem tájékoztatta a feleket arról, hogy a széles körű nyilvánosság megvalósulását a jogsértés hátrányai körében köztudomású tényként veszi figyelembe [Pp. 266. § (2) bekezdés], ezen mulasztásának azonban nincs jelentősége, mert az alperes a fellebbezésében ezzel összefüggő utólagos bizonyítással nem élt, holott állítása szerint erre módja lett volna. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a megítélt sérelemdíjat a jogsértés súlya, a széles nyilvánosság tudomásszerzése hiányában is megalapozta.

[30] A másodfokú bíróság külön foglalkozott az elsőfokú eljárás illetékének mértékével. Ennek körében rögzítette, hogy a felperes keresetében a pertárgy értékét 4.400.000 forintban jelölte meg, figyelemmel arra, hogy a meg nem határozható pertárgy értékű, felróhatóságtól független szankciót (4x600.000 forint), és 2.000.000 forint sérelemdíj igényt érvényesített. Az elsőfokú bíróság ettől eltért, amikor a pertárgy értékét 3.600.000 forintban határozta meg, és ehhez igazította az illeték mértékére vonatkozó rendelkezését. A másodfokú bíróság szerint az illeték alapjának meghatározása során a meg nem határozható pertárgy értéket az elsőfokú bíróság kétszer vette figyelembe, ahhoz igazította a pertárgy értéket a sérelemdíj mértékének figyelembevétele mellett. A másodfokú bíróság rögzítette, hogy a feljegyzett illetékről a Pp. 383. § (6) bekezdése alapján a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül hivatalból kell határoznia, nem értett egyet az elsőfokú bíróság számításával. A másodfokú bíróság részletesen elemezte, hogy miért tekinthető a keresetben megjelölt pertárgy érték a helyes mértékűnek, és ehhez képest a feljegyzett kereseti illeték összege helyesen 264.000 forint. A másodfokú pertárgy összegét a másodfokú bíróság 2.300.000 forintban határozta meg (3 objektív szankciót érintő, és 500.000 forint sérelemdíjat érintő fellebbezés).

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[31] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben elsődlegesen a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését, és a kereset teljes elutasítását, másodlagosan a hatályon kívül helyezés mellett a másodfokú bíróság új eljárásra, és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[32] Megsértett jogszabályként hivatkozott az Alaptörvény IX. cikk (1) bekezdésére és 28. cikkére, az Smtv. 10. §-ára, a Ptk. 2:42. § (1) bekezdésére, 2:43. § d) pontjára, 2:44. § (1) bekezdésére, a 2:45. § (2) bekezdésére, és a Ptk. 2:52. §-ára. Megjelölte az Alkotmánybíróságnak a szabad véleménynyilvánításhoz való jog határaitól szóló több határozatát, valamint hivatkozott a Pp. 2. §-ára, a 266. § (2)-(5) bekezdésére, a 346. § (3)-(4) bekezdésére, és a Pp. 369. § (4) bekezdésére, 370. és 371. §-ára, illetve a 373. § (5) bekezdésére.

[33] Álláspontja szerint a fellebbezés tartalmára figyelemmel a Kúria is csak azt vizsgálhatja, hogy az I. cikkben „kuruzslás” kifejezés miként értékelhető. Álláspontja szerint a szükséges érdekmérlegelést a jogerős ítélet nem végezte el, a kifogásolt közlést nem a maga összefüggésében értékelte, nem megfelelően alkalmazta a PK 12. számú állásfoglalást. Figyelmén kívül hagyta azt, hogy az Alkotmánybíróság határozatai értelmében tény közlése is megvalósíthat véleményt.

[34] Álláspontja szerint a jogerős ítélet maga is azt állapította meg, hogy a „kuruzsló” kifejezés használata önmagában kevés a jogsértés megállapításához; a „mesterhipnotizőr”, „hipnoterapeuta” kifejezést a felperesről az interneten alkalmazták, őt a „dr”-i cím jogosulatlan használata miatt elmarasztalták. A jelenben a pszichoterápiát szakképesítés nélkül végzi, büntetőjogilag is kuruzslásnak tekinthető. A másodfokú bíróság a kifejezés alkalmazását érdemben maga is véleménynek minősítette. Összességében az alperes előadta, hogy a jogalap körében a másodfokú bíróság gyakorlatilag egy új elsőfokú ítéletet hozott, nem döntött érdemben arról, hogy véleménynyilvánításról vagy tényállításról van szó. Az alperes álláspontja szerint csupán tájékoztatási kötelezettségének tett eleget, amikor egy kialakult helyzetről, állapotról közéleti vita keretében tájékoztatást adott. Álláspontját úgy foglalta össze, hogy a cikk címében alkalmazott kifejezés objektív tényeken alapuló vélemény. Az alperes szerint a sajtószervnek nem volt feladata az ügyben „nyomozást” folytatni. Mindvégig jóhiszeműen jártak el a tények ismeretében, ezért nem felelnek az esetleges tévedésért. Az alperes hivatkozott arra is, hogy nem vizsgálták a kifejtett vélemény sértő tartalmát. Részükről konkrétan bűncselekmény vádját nem fogalmazták meg.

[35] Az alperes előadta azt is, hogy a sérelemdíj megállapítása önmagában is jogsértő. A jogerős ítéletből a mérlegelés szempontjai nem tűntek ki. A felperes konkrét nem vagyoni hátrány bekövetkezését nem igazolta. Ha érte is ilyen jellegű sérelem, az érdemben „bagatell”-nek tekinthető.

[36] Az alperes felülvizsgálati kérelmében eljárásjogi észrevételeket is tett, hivatkozva arra, hogy a felülbírálat kereteit minden esetben a fellebbezési kérelem, a csatlakozó fellebbezési kérelem, illetve a fellebbezési ellenkérelem határozza meg. A jelen esetben csak az alperes fellebbezett. Az alperes önmagában a fellebbezésében eljárási szabálysértésre nem hivatkozott. A másodfokú bíróság viszont kifejtette, hogy anyagi jogi álláspontja részben eltér az elsőfoktól. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság akkor járt volna el helyesen, ha eltérő anyagi jogi álláspontjáról (nem valótlan tényállításról, hanem valós tény hamis színben való feltüntetéséről van szó) a feleket tájékoztatja, az eltérést csak a fellebbező fél kérésére vehette volna figyelembe. A másodfokú bíróság részéről az anyagi pervezetés elmaradt, nem adott tájékoztatást a keresetváltoztatás lehetőségéről.

[37] Az alperes felülvizsgálati álláspontja szerint nem elfogadható, hogy a másodfokú bíróság az indokolásának [41] bekezdésében arra az álláspontra helyezkedett, hogy a cikk címében szereplő minősítés attól vált jogsértővé, hogy a cikk a képesítés hiányára utalással kötötte össze a címet a Btk. szerinti tényállással, ugyanis ez olyan új elem, amiről korábban nem volt szó. Összességében álláspontja szerint a másodfokú bíróság a jogsértés megállapítását nem csupán pontosította, de úgy módosította, hogy arra a fellebbezés, illetve a fellebbezési ellenkérelem nem terjed ki. Előadása szerint a másodfokú bíróság ezen önkényes eljárása ellentétes az Alaptörvény XXVIII. cikk (4) bekezdésében rögzített törvényes eljáráshoz való joggal. Álláspontja szerint összességében a másodfokú bíróság azt helyesen állapította meg, hogy a cikk címében nem történt valótlan tényállítás, illetve, hogy a „kuruzsló” kifejezés önmagában nem jogsértő, de álláspontja szerint a másodfokú bíróság a tényállást „megerőszkolta”, új rendelkező részt hozott létre, illetve nem adta indokát az ítélezési gyakorlattól való eltérésre. Az alperes továbbá eljárási jogi okként hivatkozott a köztudomású tények figyelembevételére vonatkozó tájékoztatás elmulasztására, amelynek

egyetlen következménye az lehet, hogy annak elmulasztása esetén az arra való hivatkozás figyelmen kívül hagyandó.

[38] A felperes a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte, annak helyes indokai alapján. Kihangsúlyozta, hogy a cikk címe tényállítást fogalmazott meg, ezzel szemben tényként az állapítható meg, hogy a felperes nem végzett jogsértő tevékenységet, mindig jogszerűen járt el. Vitatta, hogy az alperes jóhiszeműen járt el, a valóságban csupán lejárató közléseket vett át, a felperest előzetesen meg sem kereste. Alaptalannak minősítette az alperes eljárásjogi kifogásait. Álláspontja szerint a másodfokú bíróság csupán a jogszabályok értelmezését pontosította. A sérelemdíj megállapítása körében pedig nem volt jelentősége annak a körülménynek, hogy a széles nyilvánosságot a másodfokú bíróság is köztudomású tényként vette figyelembe.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

[39] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét alaposnak találta.

[40] A felülvizsgálat a megelőző eljáráshoz kapcsolódó rendkívüli, korlátozottan igénybe vehető fellebbezési perorvoslat, melynek kizárólag jogszabálysértésre hivatkozásra alapítottan van helye. Rendkívüli jogorvoslati jellegéből következően funkciója a kérelmet előterjesztett fél által állított jogsérelem elbírálása és megalapozottsága esetén annak orvoslása.

[41] A Pp. 423. § (1) bekezdése szerint a Kúria a felülvizsgálat során a felülvizsgálati és csatlakozó felülvizsgálati kérelem korlátai között, az ott megjelölt jogszabályok, illetve a Kúria közzétett határozatától jogkérdésben való eltérés tekintetében vizsgálja a jogerős ítélet jogszabálysértő, illetve a kúriai határozattól jogkérdésben való eltérő voltát. A (2) bekezdés szerint a felülvizsgálat a jogerős ítélet meghozataláig bekövetkezett, és a jogerős ítélettel elbírált tényekre terjedhet ki.

[42] A jelen esetben, tekintettel arra, hogy a felperes a kereset részleges elutasításával szemben sem fellebbezést, sem felülvizsgálati kérelmet nem terjesztett elő, a Kúriának azt kellett megvizsgálnia, hogy az I. cikk címében, illetve az I. cikknek ahhoz hasonló közlései tekintetében jogszabályt sértett-e a másodfokú bíróság akkor, amikor a felperes jóhírnevét sértőként állapította meg a felperes személyét illetően a „kuruzsló” kifejezés használatát, és jogszabályt sértett-e akkor, amikor a megállapításhoz kapcsolódóan további jogkövetkezményeket alkalmazott.

[43] Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy magán- és családi életét, otthonát, kapcsolattartását és jóhírnevét tiszteletben tartsák. A véleménynyilvánítás szabadsága és a gyülekezési jog gyakorlása nem járhat mások magán- és családi életének, valamint otthonának sérelmével. A IX. cikk (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához. A (2) bekezdés szerint Magyarország elismeri és védi a sajtó szabadságát és sokszínűségét, biztosítja a demokratikus közvélemény kialakulásához szükséges szabad tájékoztatás feltételeit. A (4) bekezdés szerint a véleménynyilvánítás szabadságának a gyakorlása nem irányulhat mások emberi méltóságának a megsértésére.

[44] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségét, így különösen a magán- és családi élet, az otthon, a másokkal való – bármilyen módon, illetve eszközzel történő – kapcsolattartás, és a

jóhírnév tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. A (2) bekezdés szerint az emberi méltóságot és az abból fakadó személyiségi jogokat mindenki köteles tiszteletben tartani. A személyiségi jogok e törvény védelme alatt állnak. A 2:43. § d) pontja értelmében a személyiségi jogok sérelmét jelenti különösen a becsület és a jóhírnév megsértése. A 2:45. § (2) bekezdése szerint a jóhírnév megsértését jelenti különösen, ha valaki más személyre vonatkozó, és e személyt sértő valótlan tényt állít vagy híresztel, vagy valós tény hamis színben tüntet fel.

[45] Az állandó ítélkezési gyakorlat az általános személyiségi jogi perekben is alkalmazza a Legfelsőbb Bíróság (Kúria) által a sajtó-helyreigazítási perek tekintetében keletkezett PK 12. számú állásfoglalás főbb vizsgálati szempontjait. Ennek megfelelően a kifogásolt közleményt a maga egészében kell vizsgálni. A kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valóságos tartalmuk szerint kell figyelembe venni. A közlemény egymással összetartozó részeit összefüggésükben kell értékelni, és az értékelésnél tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra is. A jogosult személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, lényegtelen tévedések nem adnak alapot jogsértés megállapítására. Véleménynyilvánítás, értékelés, bírálat, valamint a társadalmi, politikai, tudományos és művészeti vita önmagában nem lehet jogsértés megállapításának alapja (II-III. pont).

[46] A felperes álláspontja szerint a személyét illetően a „kuruzsló” kifejezés használata valótlan és sértő tényállítás. Meg nem cáfolt előadása szerint a Btk.-nak a kuruzslás tekintetében történő módosítását követően hipnotizőrként, illetve hipnoterápia gyakorlójaként nem működik, márpedig az I. cikk további megfogalmazásaival együtt – különös tekintettel az ott idézett egyetemi docens véleményére – az tűnik ki, hogy ő bűncselekményt elkövetve végez jogosulatlan orvosi tevékenységet. Az alperes álláspontja ezzel szemben az volt, hogy éppen a cikkben is idézett szakértői megnyilvánulás kapcsán minősíthető a felperes korábbi tevékenysége a cikk címében megjelent kifejezéssel (kuruzsló). Előadta: nem állították és nem is keltettek olyan hamis látszatot, hogy a felperes a maga részéről bűncselekményt követett volna el.

[47] Az Alkotmánybíróság több esetben foglalkozott a szabad véleménynyilvánításhoz való alkotmányos alapjog tartalmának meghatározása körében a tényállítások, és a vélemények egymástól való elhatárolásával. Ennek során kifejtette, hogy a nyilvános közlés megítélése során elsőként arról szükséges dönteni, hogy az adott közlés közügyekben való megszólalást, közérdekű vitában kifejtett álláspontot tükröz-e, vagyis a közügyek szabad vitatásával áll-e összefüggésben. Ennek megítéléséhez pedig elsődlegesen a közlés megjelenésének módját, körülményeit, és a vélemény tárgyát, kontextusát szükséges figyelembe venni. Amennyiben a körülmények értékelésével az állapítható meg, hogy a közlés a közügyek szabad vitatását érinti, úgy a közlés automatikusan a véleménynyilvánítási szabadság nyújtotta magasabb szintű oltalmat élvezi. Ezt követően hasonló szempontok alapján szükséges abban dönteni, hogy a közlés értékítéletnek, vagy tényállításnak tekinthető-e. A véleményszabadság nemcsak bizonyos felfogások vagy eszmék, hanem magának a véleménynyilvánításnak a lehetősége előtt nyit szabad utat. Ebből következik, hogy a közügyeket érintő értékítéletek szabad folyása biztosított, hiszen a tényállításokkal szemben az értékítéletek közös sajátossága, hogy az igazságtartalmuk nem ellenőrizhető, és nem igazolható. Ugyanakkor a véleményszabadság már nem nyújt védelmet az olyan öncélú, a közügyek vitatásának körén kívül eső, így a magán- vagy családi élettel kapcsolatos közlésekkel szemben, amelyek célja a pusztá megalázás, illetve a bántó, vagy sértő kifejezések használata, vagy más jogsérelem okozása {Alkotmánybíróság 13/2014. (IV. 18.) AB határozat, indokolás [39-40]}.

[48] A Kúria álláspontja szerint tévedett a másodfokú bíróság, amikor a „kuruzsló” kifejezést az adott esetben tényállításként értékelte, illetve pontosabban valós tények hamis színben való feltüntetéseként. A jelen esetben a perbeli cikk egyértelműen közügyet érintett, közpénz felhasználására irányuló szerződés megkötésében szereplő cég vezetőjének személyes hitelességét vizsgálta, illetve kérdőjelezte meg. Nem volt vitatott az az előadás, hogy a felperes korábban a portál oldalon szerepelt „mesterhipnotizőrként, hipnoterapeutaként. A Büntető Törvénykönyvben a kuruzslás címén megfogalmazott tényállástól függetlenül kell az adott esetben a „kuruzsló” kifejezést értékelni. A Kúria egy korábbi ítéletében – amelynek egyik felperese az ott részben pernyertes név felperes volt – már rámutatott arra, hogy a vitatott kifejezéseket köznapi értelmük szerint kell vizsgálni. Az olvasók nem foglalkoznak egy-egy kifejezés precíz jogi értelmezésével (Kúria Pfv.IV. 21.051/2023/5., Indokolás [46]). A PK 12. számú állásfoglalásra is figyelemmel, a társadalmi közfelfogás szerint a kuruzsló olyan személy, aki adott esetben népi babonák felhasználásával végez gyógyító jellegű tevékenységet, illetve alapvetően azt a személyt jelölik ezzel a kifejezéssel, aki orvosi gyógyító tevékenységet végez a szükséges hivatalos, elfogadott állami végzettség, szakképzettség nélkül. Amint azt az I. cikkben hivatkozott egyetemi docensi vélemény is rögzíti, hipnoterápiát csak végzett orvos, vagy pszichoterapeuta végezhet, márpedig ilyen végzettséggel (államilag elismert diplomával) a felperes nem rendelkezik. Ennek a kérdésnek a megítélése független attól, hogy miként változott meg a Büntető Törvénykönyvnek a kuruzslást érintő rendelkezése.

[49] A beszerzett szabálysértési iratok alapján az is megállapítható volt, hogy a felperest jogosulatlan címhasználat miatt a szabálysértési eljárásban megbírságolták, az „Dr” („apostrofos doktor”) megoldás a véleménynyilvánítás szintjén igen erőteljesen, alappal kritizálható, mert legalábbis alkalmas a gyógyulást keresők megtévesztésére. Mindezen körülmények figyelembevételével a Kúria szerint a jelen esetben megállapítható, hogy a „kuruzsló” kifejezés a felperes esetében összességében olyan véleménynyilvánításnak tekinthető, amelyet a felperes túrni köteles, mint közügyekben érintett személy. A perbeli módon kifejezett vélemény az eset összes körülményére figyelemmel, a Kúria szerint nem tekinthető kifejezés módjában indokolatlanul bántónak, sértőnek, vagy megalázónak, a felperes egyébként sem terjesztett elő igényt a becsület védelméhez fűződő jogának megsértése okán. A közlés lényeges tartalmát nem önmagában, szövegkörnyezetéből kiragadva, hanem a nyilatkozat többi részével vizsgálva, a lényegi mondanivalót szem előtt tartva, az átlagos olvasó értelmezését figyelembe véve kell meghatározni (BH2022.323 jogeset).

[50] Mindezekre figyelemmel a Kúria megállapította, hogy a másodfokú bíróság tévesen állapította meg azt, hogy az I. cikkben az alperes a felperes jóhírnevét sértő tényállítást tett volna arról, hogy a felperes kuruzsló.

[51] Miután ilyen módon a felperes keresetének jogalapja a felülvizsgálattal érintett rész tekintetében teljességgel hiányzik, vagyis a személyiségi jogsértés nem állapítható meg, így a jogsértésnek a Ptk. 2:51. § (1) bekezdésében rögzített jogkövetkezményei sem alkalmazhatók, miként sérelemdíj sem állapítható meg a Ptk. 2:52. §-a alapján, így ezeket a kereseti kérelmeket is el kellett utasítani. A felperes államilag elismert diplomával egészségügyi gyógyító tevékenység végzésére nem rendelkezett, ezért amennyiben ténylegesen akárcsak korábban is gyógyító tevékenységet végzett, az a perben kifogásolt kifejezéssel véleményként minősíthető volt. A korábbiak szerint ez független attól, hogy tevékenysége büntetőjogilag miként minősült. Az I. cikk tartalma nem minősíthető úgy, hogy abban az alperes részéről a felperes bármilyen büntetőjogi elmarasztalását tartották volna indokoltnak. A „kuruzsló” kifejezés köznapi értelemben vett használatához egy adott személy tekintetében nincs szükség arra, hogy az érintettet a szabálysértési hatóság, vagy bíróság ezzel kapcsolatban

elmarasztalja. A korábbiak szerint a felperest, mint közügyben érintett személyt, fokozott tűrési kötelezettség terheli a személyével kapcsolatban megfogalmazott vélemények tekintetében. A Kúria szerint a rendelkezésre álló bizonyítékokat a másodfokú bíróság a Pp. 279. § (1) bekezdésébe ütköző módon, nem megfelelően mérlegelte.

[52] A jogalap hiányára figyelemmel, a felperes teljes egészében pervesztes lett, ezért az alperes részére perköltséget tartozik fizetni, illetve meg kell fizetnie a meg nem fizetett első- és másodfokú, valamint felülvizsgálati eljárási illetéket.

[53] A Kúria észlelte, hogy az eljárási illeték vonatkozásában, annak összegét a másodfokú bíróság tévesen állapította meg, ezért azzal hivatalból érdemben foglalkozott. A másodfokú bíróság az ezzel kapcsolatos döntését érdemben azzal indokolta, hogy a felperesnek a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés *a)-b)-c)-d)* pontjai alkalmazásával, négy önálló kereseti igénye volt a sérelemdíjra vonatkozó igény mellett. A másodfokú bíróság szerint ezek az igények valódi tárgyi keresethalmazatot alkotnak, ennek jogi indokait ítéletének [49] és [50] bekezdésében összegezte. A Kúria ezzel a jogi állásponttal nem értett egyet. A korábban kialakult egységes ítélkezési gyakorlatot egyáltalán nem tartja mellőzendőnek. A Kúria és a másodfokú bíróságok által követett következetes és egyértelmű ítélkezési gyakorlat szerint, a személyiségi jogsértés jogkövetkezményének alkalmazására irányuló igények szorosan összefüggenek, azok valódi tárgyi keresethalmazatot nem képeznek. Ehhez képest a pertárgy értékének a meg nem határozható pertárgy értékére vonatkozó összeg tekinthető, úgy az első-, mint a másodfokú, illetve a felülvizsgálati eljárásban. Amennyiben az érvényesített sérelemdíj összege a meg nem határozható pertárgy értéként szereplő összeget (első- és másodfokú eljárás esetén 600-600.000 forint, a felülvizsgálati eljárásban 700.000 forint) meghaladja, akkor a sérelemdíj iránti igény összegét kell a pertárgy értékének tekinteni. Ehhez képest a jelen esetben a pertárgy értéke az elsőfokú eljárásban 2.000.000 forint, a másodfokú eljárásban 600.000 forint, a felülvizsgálati eljárásban pedig 700.000 forint volt. A meg nem fizetett illeték ily módon az elsőfokú eljárásban 120.000 forint, a másodfokú eljárásban 48.000 forint, a felülvizsgálati eljárásban pedig 70.000 forint volt. A pervesztes felperes ilyen módon összesen 238.000 forint meg nem fizetett illetéket köteles megfizetni.

[54] Mindezek alapján a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a személyiségi jogsértés megállapítása tekintetében téves álláspontra helyezkedett, jogszabályt sértett, ezért azt a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján a felülvizsgálattal érintett részében hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatta, és a keresetet teljesen elutasította.

Az alkalmazott jogszabályok és joggyakorlat

[55] Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdés, IX. cikk (1)-(2) és (4) bekezdés

2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1)-(2) bekezdés, 2:43. § *d)* pont, 2:45. § (2) bekezdés

PK 12. számú állásfoglalás

A döntés elvi tartalma

[56] a személyiségi jogi perben a kifogásolt közléseket, kifejezéseket nem formális megjelenésük, hanem valós tartalmuk szerint kell megítélni, és különös tekintettel kell lenni a társadalmilag kialakult közfelfogásra, a kifejezéseket köznapi értelmükben kell figyelembe venni. A közlemény egészének figyelembevételével kell állást foglalni abban, hogy a kifogásolt kifejezés (kuruzsló) az adott összefüggésben tényállításnak, vagy véleménynek

minősül. Véleményként történő értékelés esetén a kifejezés használata nem sértheti a jóhírnév védelméhez fűződő jogot.

Záró rész

[57] A Kúria a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes felperest az alperesnek a jogi képviselettel felmerült költsége (ügyvédi munkadíj) megfizetésére, amelynek összegét a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján állapította meg.

[58] A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni. Ennek összegét a Kúria az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 50. § (1) bekezdése alapján állapította meg. Tájékoztatja a felperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie; megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát.

[59] A Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmét a Pp. 405. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2024. május 29.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Pataki Árpád s.k. előadó bíró, Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. bíró, Dr. Gáspár Mónika s.k. bíró, Véghné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró